

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково – методичної та навчальної роботи А.О. Таранник

Робоча програма «Академічний живопис» для студентів спеціальності 022 «Дизайн».

Розробник: Зайцева Вероніка Іванівна, викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва
Інституту мистецтв

Протокол від «06» вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва Ю.В.Романенкова

(підпис)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис навчальної дисципліни	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
III. Програма	
3 семестр	
Змістовий модуль I. Передання матеріальності предметів.....	10
Змістовий модуль II. Тональне та колірне зображення фактурності.....	10
4 семестр	
Змістовий модуль III. Передання матеріалу та фактури при складному освітленні	11
Змістовий модуль IV. Виконання предметів різних за матеріальністю та кольором.....	12
IV. Навчально-методична карта студента	13
V. Плани практичних занять	15
VI. Завдання для самостійної роботи	21
Карта самостійної роботи бакалавра	22
VII. Система поточного та підсумкового контролю	23
VIII. Методи навчання	25
IX. Методичне забезпечення курсу	26
X. Рекомендована література (основна, додаткова).	27

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, розробленого відповідно до навчального плану денної форми навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Засвоєння теоретичних знань з живопису під час лекцій і їх поглиблене вивчення та застосування під час самостійної роботи та практичних занять із живопису сприяє розвитку у студентів світобачення, розширенню художнього світогляду, розумінню історичного розвитку процесу створення картини. Особливе значення надається індивідуальній роботі, розвитку образного мислення, творчих здібностей.

Під час заняття студенти набувають ґрунтовних теоретичних знань з технології живопису, вивчають закони побудови живописного твору, технологічні особливості живописних матеріалів.

Основні форми організації навчальної роботи – в аудиторії, за натурою, під контролем педагога, а також самостійно: за натурою, з пам'яті, за спостереженням, за уявою, з літературою в бібліотеці, в музеях.

Курс «АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС» має практичне спрямування.

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності, обумовленої знанням технік, матеріалів, технологій живопису і здатного до самостійного творчого вирішення завдань. Знання з живопису закріплюються в процесі виконання практичних робіт, а також контрольним опитуванням по вивчений темі.

Завдання курсу:

- навчити студента професійного живопису в зображенні предметів навколошнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини;
- надати знання теоретичних основ з дисципліни «АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС», особливостей його художньої мови;
- навчити практичних навичок роботи різними живописними матеріалами;
- учити застосовувати здобуті знання та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, педагогічних, навчально-виховних, науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми бакалавра дизайну формуються *загальні та фахові компетентності*.

Загальні компетентності

(Світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науково-дослідницька, самоосвітня), а саме: **фахові компетентності базові**

(Організаційна, мистецтвознавча) та **спеціальні** (творча), а саме:

- Здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл з образотворчого мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників;
- Володіння навичками візуального сприйняття і створення композицій, відтворення їх на полотні (папері, чи іншій площині) для зображення задуманого.

Під час практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи, використовуючи набуті знання з живопису, студенти набувають умінь та навичок:

- виконувати з натури, по пам'яті та за уявою твори в живописних техніках;
- спираючись на знання з живопису, уміти вірно та виразно промоделювати форму;

- використовуючи знання виражальних засобів живопису, виконувати самостійну роботу в різних видах та жанрах живопису;
- • аналізувати твори митців, спираючись на знання з живопису, вміти розкривати особливості їх живописної мови;
- володіти термінологією, методично вірно викладати матеріал в процесі навчання учнів образотворчому мистецтву.

Програма передбачає послідовне вивчення матеріалу шляхом виконання різних завдань з натури, починаючи з простих за формою і кольором предметів і закінчуєчи студіюванням живої натури, що є важливою ланкою в опануванні предмета.

Вивчення оточуючого предметного середовища та живої натури в процесі виконання етюдів має будуватись на невід'ємному зв'язку всіх елементів зображенальної мови: композиції, тонових, пластичних, просторових, світлотінійових співвідношень та колористичної гами. Вся система навчання живопису повинна сприяти розвитку образного і абстрактного мислення студентів, вихованню творчого професіонала. Вказані в програмі навчально-практичні завдання необхідно розглядати як обов'язковий мінімум. Навчально-творчі завдання мають варіативний характер. Залежно від рівня підготовки студентів можна змінювати тематику завдань, а також визначати кількість годин на вивченняожної теми. При цьому важливо зберігати дидактичні засади навчання. Основою викладання курсу є виконання академічних постановок з натури та короткочасних етюдів. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання. Практичні завдання потрібно орієнтувати на розвиток творчих здібностей студентів у процесі цілеспрямованого засвоєння прийомів, способів зображення та художньої системи окремих мистецьких епох та течій. Кожне наступне завдання ускладнюється відповідно рівню розвитку студентів.

Структура програми поєднує такі основні напрями діяльності:

- теоретична підготовка з основ живопису;

- практична робота: навчальні завдання, етюди, замальовки, творчі роботи;
- навчально-творча діяльність в період виконання самостійних робіт, а також під час проходження пленерної практики;

Викладання живопису зобов'язує впроваджувати дидактичний принцип навчання, приділяти важливу увагу культурі навчання-пізнання й головного принципу дидактики художньої педагогіки – принципу наочного навчання. В процесі навчання викладач повинен зосередити увагу студентів на вирішенні завдань програми, формуючи у них професійний і культурний рівень майбутнього фахівця.

Після завершення данного курсу навчання студент повинен:

- володіти знаннями та практичними навичками в жанрі натюрморт в різних техніках живопису;
- вміти застосовувати їх для втілення творчого задуму в художньо-образну структуру композиції;
- знати відомих майстрів живопису, вміти аналізувати твори мистецтва.

Основною умовою засвоєння навчального матеріалу предмета є виконання повного обсягу практичних завдань, вивчення теоретичного матеріалу, здійснення індивідуальної та самостійної роботи студентів. При складанні програми навчальних завдань за організаційну одиницю було взято дві навчальні години.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«Академічний живопис»**

Найменування показників		Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
3 семестр		Шифр та назва галузі знань 02 «Культура і мистецтво» Шифр та назва спеціальності 022 «Дизайн» Освітній рівень перший (бакалаврський)	Нормативна		
Кількість кредитів, відповідних ECTS:			Рік підготовки: 2-ий		
2			3 семестр	4 семестр	
Загальна кількість годин: 120			Контактних годин:		
60			50	48	
Семестровий контроль			з них: лекцій:		
			-	-	
Змістових модулів:			практичних:		
2			50	48	
Тижневих годин:			Модульний контроль:		
аудиторних:			4 год.	4 год.	
3			Самостійна робота:		
самостійної роботи студентів:			6 год.	8 год.	
6			Види підсумкового контролю:		
8			залік	-	

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Академічний живопис		Кількість годин						
Назви змістових модулей і тем		Усього	л	п	інд.	с.р.	м.к.	сем.к.
3 семестр								
Змістовий модуль 1. Передання матеріальності предметів.								
Тема 1. Приклади мистецького вирішення натюрморту майстрами живопису. Аналіз вибраних творів. Виконання живописних етюдів з натури, кольорові замальовки. Ф-35/50.		8		8				
Тема 2. Складний натюрморт на передання матеріальності. Колірне середовище, рефлекси. 2 етюди, Ф-40/60 та 35/50.		16		10		4		
Разом за змістовим модулем 1	24		18		4	2		
Змістовий модуль 2. Тональне та колірне зображення фактурності.								
Тема 3. Живописне та композиційне вирішення натюрморту. Тональні та колірні начерки у різних техніках, вивчення творів майстрів. Ф-40/60		20		20				
Тема 3.1. Натюрморт. Виконання короткочасних етюдів з натури, колірні начерки. Колірні нюанси, композиція. 2-3 етюди з натури у різних техніках. Ф-40/60								
Тема 4. Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами. Колірні нюанси, колорит, композиція. Ф-40/60		14		12		2		
Разом за змістовим модулем 2	36		32		2	2		
Разом годин у 3 семестрі	60		50		6	4		
4 семестр								
Змістовий модуль 3. Передання матеріалу та фактури при складному освітленні.								
Тема 5. Аналіз стилевих особливостей і техніки виконання майстрів. Натюрморт з атрибутами мистецтва та гіпсовим зліпком античної голови у складному освітленні. 1-2 етюди з натури у різних техніках. Ф-40/60		36		28		8		
Разом за змістовим модулем 3	36		28		8	2		
Змістовий модуль 4. Виконання предметів різних за матеріальністю та кольором.								
Тема 6. Виконання натюрморту із різними за кольором і фактурою предметами на скляній поверхні. Колірні нюанси, колорит. Ф-40/60		24		20				
Разом за змістовим модулем 4	24		20			2		
Разом годин у 4 семестрі	60		48		8	4		
Усього годин	120		98		14	8		

ІІІ. ПРОГРАМА

3 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Передання матеріальності предметів

Тема 1. Приклади мистецького вирішення натюрморту майстрами живопису. Аналіз вибраних творів.

Практична робота 8 год. Виконання живописних етюдів з натури.

Вивчення теплих та холодних кольорових гам, виконання начерків з пошуками колористичного рішення.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

Тема 2. Складний натюрморт на передання матеріальності. Колірне середовище, рефлекси.

Практична робота 10 год. Виконання живописного акварельного зображення натюрморту із різними за кольором і фактурою предметами.

Робота з натури з уважним вивченням і переданням тональних та колірних градацій, рефлексів, з використанням теплих та холодних кольорів палітри. Передання характерних ознак та матеріальності предметів.

Самостійна робота 4 год. Виконання живописних етюдів з натури із завданням на передання матеріальності предметів, колірні замальовки, творче копіювання. Робота по вивченню окремих прикладів і практичному застосуванню особливостей колористичних побудов на передання матеріальності.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. Тональне та колірне зображення фактурності.

Тема 3. Живописне та композиційне вирішення натюрморту.

Тональні та колірні начерки творів майстрів.

Практична робота 20 год. Виконання живописного акварельного зображення натюрморту з натури з уважним вивченням і переданням тональних та колірних градацій, характерних ознак та матеріальності предметів, рефлексів, з використанням теплих та холодних кольорів палітри.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

Тема 4. Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами.

Колірні нюанси, колорит, композиція.

Практична робота 12 год. Виконання живописного зображення натюрморту із склом у складному колірному оточенні.

Робота з натури з уважним вивченням і переданням тональних та колірних градацій, рефлексів, прозорості, блиску, характерних для скла, з використанням теплих та холодних кольорів палітри. Передача фактури та матеріальності.

Самостійна робота 2 год. Виконання складного натюрморту з скляними та залізними предметами на кольоровому тлі. Короткочасні етюди натюрмортів (колорит, матеріальність, освітлення) у різних техніках.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

4 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Передання матеріалу та фактури при складному освітленні.

Тема 5. Аналіз стильових особливостей і техніки виконання майстрів.

Виконання творчої копії вибраного твору майстра.

Практична робота 28 год. Виконання живописного зображення натюрморту з атрибутами мистецтва та гіпсовим зліпком античної голови у складному освітленні, з уважним вивченням і переданням тональних та колірних градацій, характерних ознак матеріальності предметів, рефлексів, з використанням теплих та холодних кольорів палітри.

Самостійна робота 8 год. Виконання творчої копії вибраного твору майстра. Поглиблене практичне вивчення техніки майстрів, тональні та колірні начерки творів майстрів у різних техніках.

Вивчення підібраного матеріалу, композиції, техніки, способів та прийомів роботи майстрів. Звернути увагу на композиційну побудову, передачу відтінків кольору, відтворення колірного середовища, рефлексів.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Виконання предметів різних за матеріальністю та кольором

Тема 6. Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами на скляній поверхні у складному колірному оточенні.

Практична робота 20 год. Виконання живописного зображення натюрморту із різними за кольором і фактурою предметами на скляній поверхні у складному колірному оточенні. Робота з натури з уважним вивченням і переданням тональних та колірних градацій, рефлексів, прозорості, блиску, характерних для скла, з використанням теплих та

холодних кольорів палітри. Колірні нюанси, колорит. Передача фактури та матеріальності.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Академічний живопис»

3 семестр - разом: 60., з них: практичні – 50 год., самостійна робота – 6 год., МКР – 4 год.

4 семестр - разом: 60 год., з них: практичні заняття – 48 год., самостійна робота –8 год., МКР – 4 год.

3 семестр			4 семестр		
Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Модулі	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4
бали	Передання матеріальності предметів	Тональне та колірне зображення фактурності	бали	Передання матеріалу та фактури при складному освітленні	Виконання предметів різних за матеріальністю та кольором
	154 б.	231 б.		209 б.	135 б.
Практичні заняття	Приклади мистецького вирішення натюрморту майстрами живопису. Аналіз вибраних творів - 8 год. – 44 б.	Живописне та композиційне вирішення натюрморту. Тональні та колірні начерки творів майстрів - 20 год. – 110 б.	Практичні заняття	Аналіз стильових особливостей і техніки виконання майстрів. Виконання творчої копії вираного твору майстра. - 28 год. – 154 б.	Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами на скляній поверхні у складному колірному оточенні - 20 год. – 110 б.
275	18 год. - 99 б.	32 год. – 176 б.	264	28 год. - 154 б.	20 год. - 110 б.
Самостійна робота	Таблиця 6.1	Таблиця 6.1	Самостійна робота	Таблиця 6.1	
60	30 б.	30 б.	30	30 б.	
50	МКР 1 - 25 б.	МКР 2 - 25 б.	50	МКР 3 - 25 б.	МКР 4 - 25 б.
Разом – 385 балів (коефіцієнт визначення успішності – 3,85)			Разом – 344 бали		

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота						Поточне тестування та самостійна робота						Кількість балів без урахування коефіцієнта		
3M №1			3M №2			Коефіцієнт	3M №3			3M №4				
T1	T2	MKP	T3	T4	MKP		T5	MKP	T7	MKP				
44	85	25	110	96	25		28	25	27	25				
154			231			209			135					

V. ПЛANI ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

3 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Передання матеріальності предметів

Тема 1. Виконання живописних етюдів з натури, кольорові замальовки.

Практична робота 8 год. Пленерна робота. Робота з натури на пленері.

Мета: Вивчення і передання просторової та повітряної перспективи, колористичної гами засобами живопису.

Завдання: Виконання живописного зображення натюрморту.

План виконання практичної роботи.

I етап – 2 год.

1. Виконання колірних та композиційних ескізів, композиційне розміщення у вибраному форматі.

2. Розмітка і прорисовка головних складових натюрморту

II етап – 4 год.

3. Виконання детального малюнку з урахуванням пропорцій та конструктивних особливостей окремих предметів

4. Перша прописка легкими сумішами

5. Колірна побудова планів, прокладка головних колірних плям.

6. Вивчення і передання зумовлених оточенням кольорів, блиску, рефлексів, характерних для різних предметів.

7. Передання глибини простору та освітлення

III етап – 4 год.

8. Детальне прописування окремих предметів та драперій

9. Передання матеріальності шляхом підбору колірних і тональних нюансів за натурою.

10. Уточнення колірного вирішення, узагальнення та завершення роботи.

Матеріали для виконання завдань: акварель.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

Тема 2. Складний натюрморт на передання матеріальності.

Колірне середовище, рефлекси.

Практична робота 10 год. Складний натюрморт на передання матеріальності (атрибути мистецтва, папір, дерево, скло).

Мета: Вивчення і передання матеріальних ознак у предметах різної природи.

Завдання: Виконання живописного зображення натюрморту.

План виконання практичної роботи.

I етап – 2 год.

1. Виконання колірних та композиційних ескізів, композиційне розміщення у вибраному форматі.

2. Розмітка і прорисовка головних складових натюрморту

II етап – 4 год.

3. Виконання детального малюнку з урахуванням пропорцій та конструктивних особливостей окремих предметів

4. Перша прописка легкими сумішами

5. Колірна побудова планів, прокладка головних колірних плям.

6. Вивчення і передання зумовлених оточенням кольорів, блиску, рефлексів, характерних для різних предметів.

7. Передання глибини простору та освітлення

III етап – 4 год.

8. Детальне прописування окремих предметів та драперій

9. Передання матеріальності шляхом підбору колірних і тональних нюансів за натурою.

10. Уточнення колірного вирішення, узагальнення.

Матеріали для виконання завдань: акварель.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ П. Тональне та колірне зображення фактурності

Тема 3. Виконання етюду з натури, колірні начерки. Колірні нюанси, композиція.

Практична робота 20 год. Натюрморт із драперіями та різними предметами (кераміка, дерево, скло, тканини).

Мета: Вивчення і передання матеріальних ознак у предметах різної природи.

Завдання: Виконання живописного зображення натюрморту.

План виконання практичної роботи.

I етап – 4 год.

1. Виконання колірних та композиційних ескізів, композиційне розміщення у вибраному форматі.
2. Розмітка, виконання детального малюнку з урахуванням пропорцій окремих предметів

II етап – 8 год.

3. Перша прописка легкими сумішами
4. Колірна побудова планів, прокладка головних колірних плям.
5. Вивчення і передання зумовлених оточенням кольорів, блиску, рефлексів, характерних для різних предметів.

III етап – 8 год.

6. Прописування окремих предметів та драперій, підбір колірних і тональних нюансів за натурою.
7. Уточнення колірного вирішення, деталізація та узагальнення.

Матеріали для виконання завдань: олійні фарби, полотно, пензлики, мастихіни.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

Тема 4. Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами.

Практична робота 12 год. Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами (метал, скло, дерево, кераміка) у складному колірному оточенні.

Мета: Вивчення і передання тональних та колірних нюансів, фактурності, характерних для різних предметів, пошуки матеріальності та колориту шляхом підбору відтінків за натурою.

Завдання: Виконання живописного зображення натюрморту, передання характерних матеріальних ознак предметів на тлі кольорових драперій.

План виконання практичної роботи.

I етап – 4 год.

1. Виконання колірних та композиційних ескізів, аналіз просторової та колірної композиції натюрморту,
2. Композиційне розміщення у вибраному форматі.
3. Виконання детального малюнку з урахуванням пропорцій та конструктивних особливостей окремих предметів.

II етап – 4 год.

4. Перша прописка легкими сумішами
5. Розмітка і прорисовка кольором головних складових натюрморту
6. Колірна побудова планів, прокладка головних колірних плям.
7. Вивчення і передання зумовлених оточенням кольорів, блиску, рефлексів, характерних для різних предметів.
8. Передання характерних ознак різних предметів з урахуванням колористичного рішення натюрморту.

III етап – 4 год.

9. Прописування окремих предметів та драперій, передання матеріальності шляхом підбору колірних і тональних нюансів за натурою.
10. Уточнення колірного вирішення, деталізація та узагальнення.

Матеріали для виконання завдань: олійні фарби, полотно, пензлики, мастихіни.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

4 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Передання матеріалу та фактури при складному освітленні.

Тема 5. Натюрморт з атрибутами мистецтва та гіпсовим зліпком античної голови у складному освітленні.

Практична робота 28 год. Натюрморт з атрибутами мистецтва та гіпсовим зліпком античної голови у складному освітленні.

Мета: Передача тональних та колірних градацій, пошуки матеріальності шляхом підбору відтінків за натурою та застосування різних технічних прийомів.

Завдання: Виконання живописного зображення натюрморту, передання характерних матеріальних ознак предметів та особливостей освітлення.

План виконання практичної роботи.

I етап – 6 год.

1. Виконання колірних та композиційних ескізів, аналіз просторової та колірної композиції натюрморту,
2. Композиційне розміщення у вибраному форматі.
3. Виконання детального малюнку з урахуванням пропорцій та конструктивних особливостей окремих предметів

II етап – 14 год.

4. Перша прописка легкими сумішами
5. Колірна побудова планів, прокладка головних колірних плям.
6. Вивчення і передання зумовлених оточенням кольорів та рефлексів на предметах різної природи.

III етап – 12 год.

7. Передання освітлення, уважне дослідження особливостей зображення античної голови та різних предметів у на тлі кольорових драперій.
8. Уточнення колірного вирішення, деталізація та узагальнення.

Матеріали для виконання завдань: олійні фарби, акрил, картон, полотно, пензлики.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

Тема 6. Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами на скляній поверхні у складному колірному оточенні.

Практична робота 20 год. Натюрморт з атрибутами мистецтва та гіпсовим зліпком античної голови у складному освітленні.

Мета: Передача тональних та колірних градацій, пошуки матеріальності шляхом підбору відтінків за натурою.

Завдання: Виконання живописного акварельного зображення натюрморту, передання характерних ознак, фактури та матеріальності предметів, особливостей освітлення.

План виконання практичної роботи.

I етап – 6 год.

1. Виконання колірних та композиційних ескізів, аналіз просторової та колірної композиції натюрморту,
2. Композиційне розміщення у вибраному форматі.
3. Виконання детального малюнку з урахуванням пропорцій та конструктивних особливостей окремих предметів

II етап – 10 год.

4. Перша прописка легкими сумішами
5. Розмітка і прорисовка кольором головних складових натюрморту
6. Колірна побудова планів, прокладка головних колірних плям.

7. Вивчення і передання зумовлених оточенням кольорів та рефлексів на предметах різної природи.

ІІІ етап – 4 год.

8. Передання освітлення, уважне дослідження особливостей зображення античної голови та різних предметів у на тлі кольорових драперій.

9. Уточнення колірного вирішення, деталізація та узагальнення.

Матеріали для виконання завдань: олійні фарби, акрил, картон, полотно, пензлики.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

(Самостійні завдання оцінюються як творчі роботи, за їх складністю)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Передання матеріальності предметів

Тема 2. Складний натюрморт на передання матеріальності. Колірне середовище, рефлекси.

Самостійна робота 4 год. Виконання живописних етюдів з натури із завданням на передання матеріальності предметів, колірні замальовки, творче копіювання. Робота по вивченю окремих прикладів і практичному застосуванню особливостей колористичних побудов на передання матеріальності.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Тональне та колірне зображення фактурності.

Тема 4. Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами. Колірні нюанси, колорит, композиція.

Самостійна робота 2 год. Виконання складного натюрморту з скляними та залізними предметами на кольоровому тлі. Короткочасні етюди натюрмортів (колорит, матеріальність, освітлення) у різних техніках.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Передання матеріалу та фактури при складному освітленні.

Тема 6. Натюрморт із різними за кольором і фактурою предметами на скляній поверхні у складному колірному оточенні.

Самостійна робота 8 год. Виконання творчої копії вибраного твору майстра. Поглиблене практичне вивчення техніки майстрів, тональні та колірні начерки творів майстрів у різних техніках. Вивчення підібраного матеріалу, композиції, техніки, способів та прийомів роботи майстрів. Звернути увагу на композиційну побудову, передачу відтінків кольору, відтворення колірного середовища, рефлексів.

Рекомендована література:

основна: [1], [2], [3], [4], [5].

додаткова: [1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [10].

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА (3-4 сем.)
з дисципліни «АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС»

Змістовий модуль та теми курсу	кільк. год	Академічний контроль	бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Передання матеріальності предметів	4	індивідуальне заняття	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II Тональне та колірне зображення фактурності.	2	індивідуальне заняття	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III Передання матеріалу та фактури при складному освітленні.	8	індивідуальне заняття	30
разом годин:	14	разом балів	90

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС» оцінюються за принципом поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100 (із застосуванням визначеного коефіцієнта).

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види та терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення шкалу подано у таблицях 7.1.-7.2.

Таблиця 7.1

Таблиця для розрахунку максимальної кількості рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Максим. кіл-сть балів за одиницю	ЗМ №1, 2		ЗМ №3, 4	
			К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів
1	Відвідування лекцій	1	-	-	-	-
2	Відвідування практичних занять	1	25	25	24	24
3	Робота на практичних заняттях	10	25	250	24	240
4	Виконання завдання для самостійної роботи	30	2	60	1	30
5	MKR	25	2	50	2	50
Максимальна кількість балів за модулі				385		344
Максимальна кількість балів (поточний контроль)				385		344
Коефіцієнт визначення успішності			3,85			
Підсумковий рейтинговий бал			100			

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування.
- Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.
- Представлення навчально-методичних та творчих робіт, семестровий перегляд.

Таблиця 7.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обовязкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обовязкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна,) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Практичні: вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- навчально-предметний фонд;
- зразки робіт студентів та репродукції творів майстрів;
- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники (частково в електронному вигляді);
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю: семестровий перегляд з оцінюванням навчальних та творчих робіт для контролю знань студентів з навчальної дисципліни «АКАДЕМІЧНИЙ ЖИВОПИС».

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абишева С.И. Цветоведение: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С.И. Абишева – Павлоград, 2009. – 116 с.: цв. ил. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2586/>).
2. Ломоносова М.Т. Графика и живопись. Учебное пособие / М.Т. Ломоносова. – М.: ООО «Издательство Астрель» ООО «Издательство АСТ.» 2003. – 202, [6] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 3-х примірниках).
3. Панксенов Г. И. Живопись. Форма, цвет, изображение: учебное пособие для студентов худ. учебных заведений / Г.И.Панксенов. – 2-е узд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 144 с. – [40] с. цв. ил.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
4. Прокофьев Н.И. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов: учеб. Пособие для студентов вузов, обучающихся по спец. «Изобразительное искусство» / Н.И. Прокофьев. – М.: Гуманитар. Изд. центр ВЛАДОС, 2010. – 158 с.: ил., табл. – (Учебное пособие для вузов). (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
5. Фенвик К. Курс акварельной живописи. Пейзаж за считанные минуты: учебник. пер. с англ. / К. Фенвик. – М.: Астрель, 2005. – 175 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1958/>)

Додаткова:

1. Баррас Дж. Свет в акварели / Дж. Баррас. – М.: Кристина, 2005. – 48 с.
2. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция. Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2109 «Черчение, рисование и труд». –2-е изд., перераб. и доп. – М.: Просвещение, 1981. – 239 с., ил.
3. Бесчастнов Н. П., Кулаков В. Я. И др. Живопись. – М.: Владос, 2007.
4. Волков Н. Цвет в живописи. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/cvet-zhivopisi/1.htm>

5. Глазова М. В., Денисов В. С. Изобразительное искусство. Алгоритм композиции. – М.: Когито-Центр, 2012. – 221 с.
6. Джонсон К. Набросок и рисунок/К. Джонсон. – Минск: Попурри, 2011. – 117 с.
7. Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись: Практ. Пособие. – М.: Высш.шк., 1992. – 270 с.: ил.
8. Ковалев В. Золотое сечение в живописи / Ф. Ковалев. – К.: Вища школа, 1989. – 144 с.
9. Ломоносова М.Т. Графика и живопись: Учеб. пособие / М.Т. Ломоносова. – М.: ООО «Издательство Астель»; ООО «Издательство ACT», 2003. – 202, [6] с.: ил.
10. Сергеев А. Учебный натюрморт. – М.: «Искусство» 1955.
11. Шаров В. С. Академическое обучение изобразительному искусству / В.С. Шаров – М.: Эксмо, 2013. – 648 с.: ил.